

ХАЛЬМГ ҮНН

Советск Союзин Коммунистическ партин Хальмг таньгъчин, Элст балгъсна комитетсин болн Хальмг АССР-н Деед Советин газет.

№ 238 (3222)

1958 дж. ноябрьч 2)

Унь 20 деншг

СССР-н ДЕЕД СОВЕТ ХУРАХИН ТУСКАР
СССР-н Деед Советин Президиумин Указ

СССР-н ДЕЕД СОВЕТИН ПРЕЗИДИУМ ТОГТАДЖАНА:

СССР-н ДЕЕД СОВЕТИН ТАВДГЧ ХУРАЛТИН ХОЙРДГЧ СЕССИЯНГ
МОСКВА БАЛГЪСНД, 1958 ДЖИЛИН ДЕКАБРИН 22 ХУРАХМН.

СССР-н Деед Советин Президиумин Ахлач К. ВОРОШИЛОВ.

СССР-н Деед Советин Президиумин Сеглэтр М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль. 1958 джилин ноябрьн 26.

КОММУНИЗМИН ШУНМГЪА ТОСХАЧ—ШИН КҮ СУРГЪДЖ БЕЛДХМН

ЭРДМ-СУРГЪУЛИН ДЕЛГРЛТИН ШИН ДЕВСНЬ

«Бяада-джиргъллэ школмудин залгълдаг батруллгъна болн орн-нутгт эрдм-сургуулин системиг цааранднь делгрүлхн тускар» гаргъен КНСС-н ЦК-н болн СССР-н Министрмүдин Советин тезисмүдиг мана орн-нутгтин цуг оln-амтн ик гндгяр тааседж дөнънджана.

Дундин болн ах школмудиг оньгдаруулж бурдлахър энүнд темдгладжх төрмүд, КПСС-н ХХ-ч хургин шийдвүмүдэе иш авч, партин ХХI-ч хурт деер кех үр Н. С. Хрущевин докладын тезисмүдт темдгладжжана — мана орн-нутгт коммунизм тосхлгъна агъу йргн программа күүцдэн ирлцдж.

Мана эврэ школинь, нарт делкән хамгин нүүрлгч — оln-амтнд сургъмдж өгилгънә социалистическ системин күүцен динлврән советск улс бахтна. Советск государствин тууджин уг туршарт мана школ оln-амтндан үни итклтэгъяр цергләд, энүнд медрл дасхл, оln сай улсин билг-эрдм цеглхдн дөнъгән күргәд, туудж дүрүн, болдж тедниг культурт өргяр күргв.

Орн-нутгт культури революц динлхд советск школ негиг йилггч нилчән халдагъад, оln зүсн кели амтәс кеер оln сай сургъульта, медрлгә улс белдәд, туурген номтирин, инженермүдин, нань чигн специалистирин кадрмуд өскв. Тер улс цугтан обществин, социализмин кергт цергладжана.

Болв бяада-джиргъла уралан йовад, шкoлмудин өмн улм-улм шин неквүмүд бяада йовна. Коммунизм тосхлгъна өдгә цагин девснүд советск школин күүцәх төрнә — өсдж йовх үйирт сургъмдж өгилгън улм бөдлүлд, экономикин, наукин болн культурин төлө ик ури медрлгә кадрмуд белдәд, оln-амтнә үүдәгч үүлдврт улм шунмгъагъяр орлцлгән болх мөн.

Ода школин өмн Коммунистическ парть тәвджәх гол төрнә — багъ наста үйирт джиргълин алык болв чигн халхарн белджд, туста кōдлмшт дасхлж, социалистическ обществин авцбарцн икәр күүдәдгиг багъчудт сургъмдгн. Наукин үндсиг сәәнәр медрлгч оln зүсн халхин медрлгә улс белдсн деерән школмуд, материалн зōбр гаргъгддях — фабрикст болн заводмудт, тосхлгъсар болн рудниксәр, колхозмудин болн совхозмудин теет алдн болв чигн күүч-кōлсәрин орлцлж кōдлдж чадх улс белдх зōвтә.

Парть болн правительств темдгладжәх — дундин болн ах школмудиг оньгдаруулж бурдәлгн — бяада-джиргъла школ хойрин хоорнд заагрлтиг ууруулж, сургъмдгч производителн кōдлмш хойриг негдүлдж, багъчудиг сургъмдгч болн сургъмдлгънә ке-

мджәг зогсн уга бөдлүлд йовхин төлө кергдженә. Обществин шин етрой динлхд эн төр эрки чинртә болдж гархинь В. И. Ленин заадж темдглен болдж. Комсомолин III-ч хурт деер келсн эврәнн тууджлгч үгдән эн багъчуд школдан онц хаагдад бәәлгө, эврәнн сургъуль-эрдмән кōдлмшчирин болн крестьянмудин кōдлмшлә нийцүлдж дасх зōвтәг цәәлгъемн.

КПСС-н ЦК-н болн СССР-н Министрмүдин Совет — 1959 — 1965 джилмүдт амти цугъар эрк биш сургъуль сурлгъиг 7 джилә болзгәс 8 джилә оруулар темдгладжәнә, тингхләрн тегәд, күүч-кōлсәнә политехническ сургъмдгч школьникудиг туста обществин кōдлмшт орцуулж керлхмн. 8 класе чиләккәд багъчуд, предирягъд, колхозмудт, тосхлгд, кōлгнд кōдлцхәхмн.

Сургъмдгч хойрдгч девснүд — кōдлмшч-крестьянмудин багъчудин школмудт, кōдлмшин политехническ школмудт, тедү мет техникумет тегәд багъчуд күүц дуилин сургъмдгч авхмн. 10-ч класста школмуд бас оньгдаруулгдхмн.

Тини школмудин сургъульчир сури бәәдж производств, шилннь мастерскойст кōдләд, күүц дундин туслгъ болн шилннь медрлгә болсн деерән, бәәри газрт ямаран халхар кадрмуд кергладжәхлә ирлцүлдж, шилннь профессий дасдж гарцхәхмн.

Школмудиг оньгдаруулгъна төрәр советск улс цугъар соньмеджана. Мана Хальмг АССР-н күүч-кōлсчир бас эн төрәр күүч-күүндвр кедрж, Парть болн Правительств эн төриг дигтә цаглань тәвджәхиг темдгладж, нег дуугъар эн тезисмүдиг дөнънджәхәнә. Терүнләрн хамдн, эврәнн сүв-сөлвгүдән, тоолврән кедрж өгчәхәнә.

Черноземельск райОНО-н заведующ үр. М. Боваев, колхозмудин болн совхозмудин малчир олар ирдж үвизгд — Черноземельск районд, ферм, бригад болгнд цōбкн сургъульчирта бички оln школмуд бәрхин орчд, оln күүтә интернатн школ бурдәх кергтәг темдгладжәнә.

Каспийск района багшнр, школмудиг үзмр дөнъгяр болн оборудованир тетклгнги централизовать кех селвг өгчәнә. Яшалтинек дундин школин багшнрин коллектив болхла — 8 джилә сургъулин программ багъснд чигн, селәнд чигн әдә болхла сән болх гндж тоолджана.

Оln-амтнә сургъулиг оньгдаруулж бурдәлгнги дигтә сәәнәр кедргн — советск обществ цаарандан делгрдгч, коммунизмн хаалгъар динлвртәгъяр уралан йовхд ик гндг нилчән халдахн эрк-дарх уга лавта.

НҮҮРТ ЙОВХ ФЕРМ

Прозерн района «Ергенинский» совхозин 4-ч ферм (управляющие Даван Мандж) эрдни-шишән 2210 тонн силос дардж, зурагъан 147,3 процент күргджд кудәв. Цагтнә хад-

дсн, сән шимтә 3 мингъгн 450 тонн кōк өвс белджд, овалв. Малин 12 хаша-хаацс неврлгджд ясгдв. Тōрскн газртан ирсн амтнд сән гндг 14 гермүд бәргдв. П. НАРМАЕВ.

КПСС-н ЦК-н болн СССР-н Министрмүдин Советин тезисмүдин тускар күүндвр болджана

ЗУРГТ: Яшкуль поселка (Яшкульск района) тосхлгсн дундин школин и р. Тōрскн газрун пүүджд ирсн хальмгудин күүкд эн школ сурчәхәнә.

Күүч-кōлснд дасххмн

«Бяада-джиргъллэ школмудин залгълдаг батруллгъна болн орн-нутгт эрдм-сургуулин системиг цааранднь делгрүлгънә туск» тезисмүдт школин тускар, куукд сургъмдгч болн сургъмдлгънә тускар мана оln-амтнә сансн саран орман сәәнәр олдж. Тезисмүдт бәәх пункт болгън зōрмг кедр коммунизмүр гудждрдж йовх мана орн-нутгн өдгә цагин девснүглә икәр нийцдженә.

«Кемджәтә наснаси авн цуг багъчуд оln туста кōдлмшт орлцлгн болн тедниг номсин эклист дасхлгн, промышленностин болн селәнә эдл-ахун гарцта күүч-кōлснлә негдүлгн — школ оньдарулх төриг чикәр хагълх эклгч ормсн» — гисн тезис дегд ик чинртә тезис.

Тегәд мана школ йирин сургъулиг политехникин болн профессиональн сургъульла негдүлд, багъчудиг оln а джиргълд, туста күүч-кōлснд өбрдхд чадхмн.

Сургъулин негдгч девснүгн — 8 джилә школ болхмн гисн йир чик. Видн, багшнр, эн тезисиг йир чик, школиг өмәрән йовулгч агъу ик ишкдл гндж тосджанавдн. Эрк биш сурх нәәмн джилә школ, долан джилә школла дүнцүлхлә, кōдлмшт ухан-седкләрн болн болвсрлгарн сәәнәр белдгдсн багъчуд гаргъдях даалгъврта. Ола күртл багъчуд нег зүсн, толгъан медрл авчана, тегәд чигн кесгн медрлән дамшлтл ягъдх негдүлхән медрлгө, оlnд туста кōдлмшт орлцлгө, экцикинн асрлтас хōбгъдх

ядад, хара бәәдг билә. Оданас авн сургъульчир сургъулян колхоз, совхозин, производствин кōдлмшәс салу суршго, школдан чигн мастерскойд маши медрлгъ, электротехник дасджәх зōвтә. Кенчр ишкдж уйлгъна мастерской бас бәәх зōвтә. Теднәс талдан даслгъна кабинетмүд школ болгънд бәәх зōвтә.

Тәрәнә, хōбнә, саалин малин фермсәр, республикин совхоз, колхоз болгънд, сургъульчир дамшлтд ирсн цагтан бәәдг, кергтә тоотарн теткдсн, нег кецтә гермүд бәргдх зōвтә.

Селән газрин школин кōдлмшин зураг (цагинь) сургъульчир хавр-намрин тәрәнә кōдлмшлә школин партд суудгогъяр тогтахмн. Тәрә тәрджәх, ургъц хураджәх цагла школ хаагдад, сургъульчир тенд дамшлтд бәәх зōвтә.

Ода цагин программар болхла, даслтин болн даалгъврин ацань дегд кунд (программин материал ик), тегәд сургъульчирин амрлгъна цагн, кружокд, секид орлг, эрүл-мендән, цогцан чангъгалг цагн дегд багъ. Программ хасхмн гндж би санджанав. Нәәмн джилә школин программ, сургъулин агъунь долан джилә школинәс ик болх зōв уга. Сургъулин оln-зүсн дисциплинә тоогъинь багърулх кергтә, юнъгәд гихлә, 8 джилә школ дарук девснүгудинн сүүрн болдж гарчана.

П. Р. ШАРАПОВА.
Элстин негдгч дундин школин багш.

Школ-интернатс гаргъхмн

Партин ХХI-ч хурт деер Н. С. Хрущевин кех докладин тезисмүд мана орн-нутгтин цуг оln-амтн ик динлврүр дуудж өмгшаджана.

Бяада-джиргъллэ школмудин залгълдаг батруллгъна болн орн-нутгт эрдм-сургуулин системиг цааранднь делгрүлгънә тускар батлж авгдх долан джилин зурад школ-интернатст ик оньг өггддженә.

Мана республикд, нег үлү Юстинск, Яшкульск, Черноземельск районд цагли икнәкдн малчнр, хōбчир онц хошмудар болн фермсәр нег-негнәв хол бәәдг учрар, школ-интернатс гаргъх төр тәвх кергтә.

Эн районд бәәх школмуд йир бички-бички, нег багш кетт класе сургъна, тегәд сургъульчирт сән медрл өгхш. Келхд, Черноземельск района «Черноземельский» совхозин фермсәр эклици 4 школ бәәнә, тенд 73 сургъульчир сури, эн школмудин гермүдн му, сургъульчир белдлгънә кōдлмш сул. Эн үрмг школмудин ормд совхозин централн усадьб деер 300 — 350 ормта школ-интернат керлә, йир өлгә болх билә.

Мана республикд государствин теткврт кетт интернате бәәнә. Мана районд 250 сургъульчирта 4-тиим школ бәәнә. Болв эдн политехническ сургъмдгч кōрнә уга, сургъульчиринг производителн кōдлмшлә тавьдуулж, дамшлтн, медрл өгилгън татугъар керәнә. Эн школмудин негдн чигн автомашин, трактор, селәнә эдл-ахун машин, мастерской, дасхлтин кабинете уга.

Тер учрар Хар газрт, сән материалн тетквртә ик-ик школ-интернатс тосхад, ода бәәх бички-бички интернатсиг уурулх төр бидн тәвдженәвдн. Иим интернатсин сургъульчир сул цагтан мастерскойст, хавр-намрин цагт болн аунд хōбчирк бригадсәр, келхд, хургъ асрдж өскагънд, өвснә хадлгънд болн нань чигн селәнә эдл-ахун кōдлмшд өргяр орлулгдхм.

Иим төр сургъулин зурад тослгдх зōвтә. Иим школмудин кōдлмшн, сургъульчирт хōбчирин, полеводств, трактористрин, шофермүдин, текарьмудин болн нань чигн квалификац өгч чадм дүнвггъяр бурдәлгх зōвтә.

БООВАН Мандж.
Черноземельск райОНО-н заведующ

ДОЛАН ДЖИЛИН ЗУРАГ КҮЦАХИН ТӨЛӨ ШУНМГЪА КӨДЛЭЧНР БОЛХМН

☆☆☆

ЭЛСТ БАЛГЪСНА ПАРТИИН АКТИВИН ХУРГАС

☆☆☆

Элст балгъсна партийн активин хург, шидр болсн КПСС-н ноябрьск Пленумин дигин болн балгъсна партийн организацин төрмүдин тускар күүндвр кев. Партийн активин хуртг республикин райодин партийн комитетсин сеглэтрмүд орлиц.

КПСС-н Халымг тангъчин комитетин хойрдгч сеглэтр үр Ц. О. Саврушев доклад кев.

—КПСС-н ЦК-н ноябрьск Пленум советск олн-амтнэ бээдл-джиргьлд ончта уулдвр болджана гилж докладчик кев. Пленумин хэлэдж батлсн 1959—1965 джилмүдт СССР-н олн-амтнэ эдл-ахун делгратин контролын тоогын тускар КПСС-н XXI-ч хург деер үр Н. С. Хрущевин кех докладин тезисмүдиг болн „Бээдл-джиргьллэ школмудин залгьлдаг батрулгьна болн орн-нутгт эрдм-сургуулин системг цаарандан делгрүллгьнэ тускар“ КПСС-н ЦК-н болн СССР-н Министрмүдин Советин тезисмүдиг мана орн-нутгин күч-көлсчнр халунар йбрэдж, бргэр күүндвр кеджэнэ.

Партийн XX-ч хургин тууджлгч шидврмүдиг күцэгьд,

мана Төрснэ күч-көлсчнр экономикин, культурин делгрлгд болн советск олн-амтнэ бээхтэ джиргьлинэ бөдлүлгьнд үзмдгтэ ик дмилвр күцв. Төвкнүн бээлгьнэ политикиг зүткдж күцэлгьэрн Советск гөсударств нарт-делкэн олн-амтн дунд ик итклтэ болв, олн-амтн төвкнүн аамшг уга бээлгьнэ тблэ ноолдлгьндан темдгтэ күцвр бэрв. Эн тоогс, мана орн-нутг эврэнн делгратин шин, ончта цагт—коммунистическ обществ делгү тосхлгьна цагт ордж чадж аргь учрав.

КПСС-н XXI-ч хург деер үр Хрущевин кех докладин тезисмүд — мана орн-нутгт коммунистическ тосхлг делгрүллгьнэ алдр программ болджана, цуг күч-көлсчнрин өмн, социалистическ экономикин, культурин болн амтнэ бээхтэ джиргьлинэ бөдлүлгьнэ бргн ик хаалгь секдженэ.

Долан джилэ зура — бөрхн 15 джилн эргд СССР-д коммунистическ тосхлг келгьнэ программн аьгьнэ болджана. Коммунизмин материалн-техническ делгү көрнэ бүрдэж, мана Төрснэ экономическ болн харслтин күчинэ цаарандн батрулх, советск олн-амтнэ бсэд йовх культурн болн материалн некрвинэ күцднэ тетхк төр долан джилн зурад тэвгддженэ.

Капиталистическ делкэлэ дбрлдэ келгьнд долан джилэ зура күцэлгьнэ йилгьгч цаг болхмн, эн болзгин эргд, өмн нүүрт йовх капиталистическ орн-нутгудиг амн болгьна тоод продукц гаргьж авлгьгар күцэд, давдг гарх тууджлгч төр күцэгдхмн.

Докладчик цаарандн, Халымг республикин эдл-ахун, культурин делгрлгд күцсн ик дилврин тускар келхлэрн, урднэ промышленность уга, е ланэ эдл-ахунэ ик сул, сур-

гуль-эрдм уга, харнэгьгу бээсн Халымг тег бдгэ цагт тангьдшго кевэр хуврв гилж заав.

Коммунистическ парть болн Советск правительств мана республикин экономик болн культур цаарандан хурдар делгрхд тасрлтан уга оньган бгнэ гилж келв. Долан джилэ зураг күцэлгьнэ Халымг республикин эдл-ахуг, олн-амтнэ эрдм-сургуулиг улм ик бөдлэн девснэгүр гаргьхмн.

Долан джилэ зурагьгар Халымг республикин олн-амтнэ эдл-ахун делгрлгд келгьхн тускар докладчик келхлэрн, промышленностин продукц гаргьлгьнэ хойр холванас улгьгьэр бөсхн, загьсна хог-хоолн, гингн промышленность хурдар тосхлгьхмн гилж келв.

Элст балгьснд махна комбинат, пивин завод, хог-хоолн комбинат, хувц уйг, булгьгар-госна, мебельн фабрике тосхлгьхмн. Джилдэн 11 сай тоох гаргьх тоосхн завод тосхлгьхмн, ода бээх завод шинрүлдж ясгдд, джил болгьн 7 сай тоох гаргьгд болхмн. Тосхлгн төмр-бегонн аьгьс, алебастр болн селькальцит гаргьгд заводмуд тосхлгьхмн. Тосхлгн бээрн газрин материал кедж гаргьлгьнд 30,9 сай арслнэ тэвгдхмн. Элстин ясврн завод шинрүлдж ясгдд, джил болгьн миньгьн мөгөр гаргьгд болхмн.

Каспийск болн Приозери райодт хулсна плите кедж заводмуд тосхлгьхмн. Каспийск загьсна комбинат шинрүлгддж ясгдд, махна, тарэн-темснэ консерв гаргьгд болхмн.

Халымг теегт нефгь, газ, нань чигн газрин брин збөр хээлгьнэ көдлмш бргэр келдлгьн темдлгддженэ. Цимлянск ГЭС-е мана республикд электрэнерг бгьлгьнэ керг күцэгдхмн. Башантад болн Каспийскд шин электростанце тосхлгьхмн. Элстин электростанциг шинрүлдж ясрулгьнэ 1959 джилд дуусгдхмн.

Долан джилн зурагьгар Дивн-Элст хоорнд төмр хаалгь тосхх, шоссейн хаалгьгит

асфальтировать келгьхн темдлгдв.

Амгн бээдг гермүд, бэрлгьнд, культурн болн эрүл менд харлгьна тосхлгд олн сай арслнэ гаргьгдхмн.

Республикд мал бөсклгьн, малин шим-шүүснэ икдүлгьн, тарэ тарлгьн хурдар келгьхмн. Хббдн тонь 1965 джилд 3 сай 201 миньгьн 300 толгьна, бод мал—1637 миньгь күрхн. Мах, ус, ноос, бндг гаргьлгьн хойр холван даву бөсхн.

Балгьсна райоча колхозмуд болн совхозмуд бод малин то 130 процент, хббдн—146 процент бөсхн. Ноос гаргьлгьн 17780 центнер, махн—27694 центнер, усн—1867 миньгьн центнер, бндг гаргьлгьн—690 миньгь күрхн.

Долан джилн эргд республикд 299 артезианск, шатта 65) худг, 95 боодг тосхлгьхмн, 132 миньгьн гектар газрт усн орулгьдхмн. 1959 джилд Оля-Каспийск канал тосхлгьнэ дуусгдхмн. Ус орулгьна Сарпинск систем келгьхн. Кумо-Манычск болн ус орулгьна Кубань-Калаусск систем дуусгдд, Чограйск усна ик боодг боогдд, Хар газрт болн Яшкульск рзйона газрин икнэкднэ усн орулгьдхмн.

Балгьсна партийн организац, үр Н. С. Хрущевин докладин тезисмүдэр олн-амтн дунд күүндвр делгрүлхлэрн, коммунистрин, комсомольчнрин, профсоюзмудин чледин болн цуг күч-көлсчнрин оньганэ күцэх төрмүдт тусхадж, теднэ чидлинэ бээх дуту-дундиг хурдар уурулхд бүрдэх кергтэ. Күч-көлснэ гарциг бөдлүлгьнд, продукцин уннэ багьрулгьнд килмж тэвгдхмн. Одгэ цагт көдлмшт бээх дуту-дундиг, коммунизмүр йовлгьнд хаац болдг тоогиг эвдлгьн угагьгар ноолддж уга кехмн.

„Бээдл-джиргьллэ школмудин залгьдаг батрулгьна болн орн-нутгт эрдм-сургуулин системг цаарандн делгрүлгьнэ тускар“ КПСС-н ЦК-н болн СССР-н Министрмүдин Советин тезисмүдин тууджлгч чинринэ заадж, олн-амтн

дунд эвүнэ тускар бргн күүндвр кехнэ гилж келв.

Докладар күүндвр болсн, коммунистүр КПСС-н XXI-ч хург деер үр Н. С. Хрущевин кех докладин тезисмүдиг йбрэдж, эврэннэ сүв-селвгнэ келцхэв.

Халымг АССР-н селанэ эдл-ахун министрн дарук үр М. Б. Нармаев, республикд 1965 джилд хббдн тоог 4 сай халымг тохмга махна бод малин тоог 250 миньгьн толгьна күрхн аргь манд бээнэ гилж келв. Западн болн Яшалтинск райодт уснэ мал, махнд бгх мал таргьлулдг пунктс гаргьхмн. Хар газр олзлгьгиг ясрулхмн, эвүнэ тоогьс Манцын голин эргндг теегиг гаргьсн чик болхмн гилж эн келв.

КПСС-н Сарпинск райкомин сеглэтр үр В. И. Постников, колхозмудт күч-көлснэ шнн норм болн үн гаргьхмн, хуучн бээхнэ колхозин эдл-ахун делгрлгд торвр гаргьджана гилж заав. Сталинград—Саловое—Элст хоорнд шоссейн хаалгь тосхн республикин эдл-ахун делгрлгд ик туста болхмн гилж эн келв.

Халымг АССР-н Министрмүдин Советин Ахлачин негдч дарук үр И. Г. Кинчиков, хббтг искусственн көг тэвгьнэ станц республикд бүрдэхмн, совхозмуд болн колхозмудт өмн нүүрт йовлг хббчнрин бригад гаргьгд, эднэ көдлмшинэ наадк бригадсг үлгүр үзмдж кехмн, хббдн шим-шүүснэ бөдлүлхмн, нээднр хбд бөсклгьгиг зусгудар нургьлдж немдж кехмн, — гилж келв.

КПСС-н Халымг тангьчин комитетин селанэ эдл-ахун отделин заведующн дарук үр Г. Б. Бембинов, буудян эдл-аху бргджүллгьн угагьгар мал бөскдж бөлшго, эн учрар, республикин эдл-ахуг 3 зон гаргьгд кесн чик болхмн гилж келв. 1. Западн зон—Западн болн Яшалтинск райод. Эвүнд буудян эдл-аху, уснэ мал, гаха, шовуд бөскмч. 2. Центральч зон—Целинн, Приютненск, Приозери, Сарпинск, Элст балгьсна райод. Эвүнд махна мал болн хбд бөсхмн. 3. Дорд захин, хагсу зон.

Эвүнд торгьн нооста хбд бөсхмн. Земледелин систем кедж гаргьлгьгарн хар пар 20—25 процент авт, эрднэ шинэ тарлгьн 20 процентас багь биш болхиг, олн джилэ тармр бөсв ургьзалгь келгьгиг тетхмн. Колхозмуд уга райодт РТС-д гаргьсн тусго, эвүг шинэс хэлэхмн. Хар газрт кесг республиксин, областьсин мал үвлэнэ. Эднэ чидлинэ негдлүлд хадлгьна, идгин газриг ясрулгь бурдэсн чик болхмн.

Элстин ремзаводин ах инженер үр К. Л. Корнеев эн заводиг шинрүлдж ясрулхмн, гингхлэ, республикин селанэ, эдл-ахуг механизаци келгьн хурдар йовхмн гилж келв.

Халымг АССР-н эрдм-сургуулин министрн дарук үр А. И. Сидунова, тууджин, келнэ болн литеатурин научнш индлжлгьнэ институтин директорин дарук үр И. К. Илишкин, „Победа“ колхозин парт-организацн сеглэтр үр Б. Г. Мукаев, нань чигн улс, школин көдлмшинэ оньгдарулгьна тускар келцхэв.

ВЛКСМ-н Халымг тангьчин комитетин сеглэтр үр В. П. Дорджиов, Халымг республикин комсомольчнр болн багьчуд КПСС-н ЦК-н ноябрьск Пленумин шидврн йбрэдж, партин темдгьсн ирх бөдлн джилд коммунистическ тосхлг делгрүллгьнэ алдр программ кудадан белнэн үзүлджэнэ гилж келв. Элст балгьсна тосхлгн 2 ч управленд коммунистическ күч-көлснэ хойр бригад багьчуд бүрдэв, Яшалтинск района „Заветы Ильича“ колхозин комсомольск-багьчудин ферм коммунистическ кевэр көдлх даалгьвр авт. Эн үлгүр цуг республикд бргэр делгрдженэ.

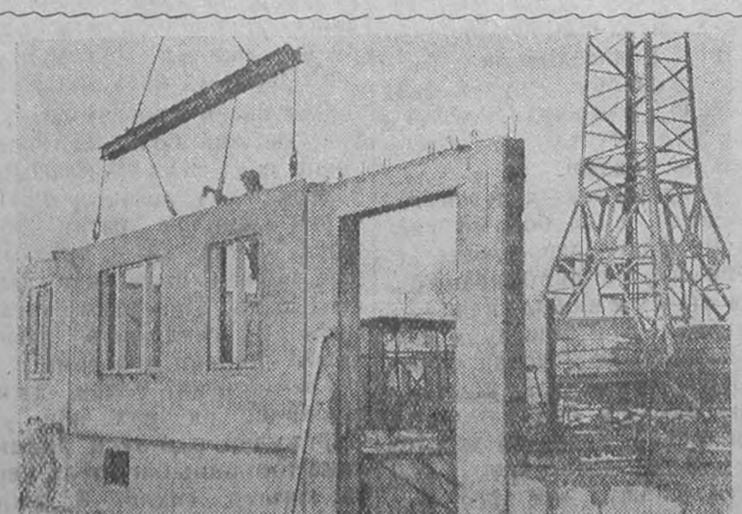
КПСС-н Элст балгьсна комитетин негдч сеглэтр үр А. А. Трубицын тезисмүдэр күүндвр кедж, олн-амтнд цээлгьд бгх, эднэ сүв-селвгнэ цуглулхн тускар келв. Утурштан докладар болсн күүндврт 15 күн орлиц.

Партийн активин хург, КПСС-н ЦК-н ноябрьск Пленумин шидврмүдиг нег дуугьгар таасдж, дбннэд, балгьсна партийн организацин өмн зөгсджах төринэ заав.

Өөдэн даалгьврмуд авцхав

Черноземельск района Полевой МЖС-н конторт йир олн күн цуглрв. Эклц парторганизацн сеглэтр үр Т. Я. Кутыгин, КПСС-н XXI хург деер үр Н. С. Хрущевин кех докладин тезисмүдт заагдн, 1959—1965 джилмүдт СССР-н олн-амтнэ эдл-ахун делгратин контролын то ямар чинртэгьнэ цээлгьд келв. Дарун МЖС-н токарь үр Маазуренко Ф. — КПСС-н XXI хург деер үр Н. С. Хрущевин кех докладин тезисмүд мана төрсн орн-нутгин күч-көлсчнрин бээдл-джиргьлин сээ хээлгь, цаарандн улмар ясрулгьнд ик гилд оньг бгчэнэ. Тер учрар эн шидврн бргддгтэ кевэр тосдж, КПСС-н XXI хург уктдж бдрэ зурагьган 200—

220 процент күцэнэв, — гилж даалгьвр авт. — Эн тезисмүдиг ханлтта кевэр тосдж, райондан амтн бээдг гермүд тосхлгьна зурагьган хойр холван күцэлгьнэс цуг чидлэн бөш угавдн — гилж МЖС комсомольчнрин нери деерэс үрч В. Мамышев келв. — 1959—1965 джилмүдт СССР-д олн-амтнэ эдл-ахун делгратин контролын то, мана орн-нутгин экономикиг болн культурн делгрүллгьнэ ик чинртэ. КПСС-н XXI хург күүн цуг МЖС-н техникиг сэн чинртэ кевэр яснавдн. Эннэ мана белг — гилж олн механизатормудин нери деерэс станци директор үр П. И. Деев келв. БОЛИНА Мерля.

Москва. Новоостанкинск уульнд гермүд тосхачир 85 пэтртэ 5 давх гер тосхджахана. Эн гериг төмр-бетонн деталмудар тосхдженэ. ЗУГРТ: Төмр-бетонн деталмудар тосхджах гер.

СОВЕТСКО СОЮЗИН КОММУНИСТИЧЕСКО ПАРТИН ХХІ-ч ХУРГ УКТДЖ

КҮЧ-КӨЛӨСЧӨРИН ҮГ

Сарнияскай районуа цуг күч-көлөсчир Советск Союзин Коммунистическ партия ЦК-и ноябрьск Пленумин шийдирг дэлгүдэн үни седкларн дөнүд жана.

«Путь Ленина» колхоз баах Обильное селен деер колхозникудин митинг болов. Эн митингд 150 колхозникуд орлиц. Тедн хөөнд искусственн көг тавыгыг декабрин I-и күртэ төгсөх болдж даалгьвр авцхав, мал үвлэүлгыг сәәнар кех болдж үгән өгцхав.

Эн колхозин хө өскөчир дунд бас митинг болов, 130 гар хөөчир орлиц. Ах хөөч Сергеев 100 хөн болгынас 115 хургы авх болдж үгән өгв, халдаж хөөдән бүрн-бүтн хадгылж гаргык болов, ах хөөч Емельянов П. В. 1958-ч джил хургыдас 3 килограмм 900 грамм ноос киргьдк авад, цуг хөөдән бүрн-бүтн үвләс авч гарх болдж үгән өгв.

«Гигант» колхозин колхозникудин митингд 280 күн орлиц. Хар-газарт бааен хөөчир дунд бас эн төрәр күүндвр болов, цуг хөөчир Н. С. Хрушевин докладин тезисмүдиг таасджана.

«Путь к коммунизму» колхоз ан джил машин худлж авла. МТМ, автопаркни, хозяйстин көдләчир дунд Пленумин шийдирг болн Н. С. Хрушевин докладин тезисмүдиг икар та-

асдж, КПСС-и ХХI-ч хургиг уктдж ик производственн даалгьвр авцхав.

МТМ-и механизатормудин зәрмисн солом хуралгьнд гарцахана, үлдсн улснь трактормудан, селәна эдләхун инвентармуд, ясагыг болзгаснь урд төгсөхәр гүдкдрж көдләжәцхәна. Шофермуд малин хотиг үвләзньгүр зөблгьнд шуймгыгар орлицжана.

«Саринский» совхозин күч-көлөсчир дунд бас митинг болов. Директорин дарук үр Кошнин, токарь Зверьев болн нань чиги улс босдк үг келәд, даалгьвр авцхав, үлгүрнь келхд, үр Зверьев одра зурагыан 150—180 процент күцәх болдж үгән өгв. Эн совхозин хөөчир, малчир дунд бас митинг болов, 50 шаху хөөчир орлиц, 12 ах хөөчир босдк үг келәд, социалистическ даалгьвр авцхав.

Ах хөөч М. М. Цеденов 100 хөн болгынас 115 хургы, 5,5 килограмм ноос киргьдк авх болов, ах хөөч Н. С. Буганцев бас 100 хөн болгынас 115 хургы, 6 килограмм ноос авх болов, ах хөөч Курнасов хөн болгынас 6 килограмм ноос авх болов, малч Саранговин суртд 180 толгва бод мал бааиә, теднәс 85 үкр тугьлхми. Үр Сарангов 85 үкрәс 85 тугьл авх болдж даалгьвр авб.

Алексей БАЛАНЕВ.

Төрскәнәннь күчүннь батлхмн

Тосхатин хойрдыч номертә управленә коллектив КПСС-и ХХI хурт үр Н. С. Хрушевин кех 1959-1965 джилмүдт оли әмтиә эдлә-аху делгритин контролн тоогьин туск докладин тезисмүдәр күүндвр кев. Хурт ирсн улс йир сәәнар, оньган өгч соньсад, таасев.

Хурт босдк келсн, урчирин бригадирмуд үүрмуд Наранов А., Саранов Л., молучирин бригадир Басанов Н. болн нань чиги улс мана парти арки төрнь — джил ирвас оһн-әмтиә джиргьлинь ясулах, Төрскәнәннь культуринь, экономикаинь бөд-лүлдк күчиннь батлх — гидж келц-

хав. Эн килмәдк хәрү гидж, бидн ухан-седкләи тәвдк шунад көдләшнин дилврән партин ХХI хурт белгьлхди. Тегәд ноябрь сарин зураг 150 процент, декабрь сарин зураг 160 процентд күцәнәвди гидж үгән өгцхав.

Коллектив партин ХХI хурт көдләшнин зурагыан 105 процент күцәгы-әд, күч-көлөнә производительности 20 процентд бөдлүлх даалгьвр авб. Тегәд, тосхатин I-ч управленә коллективиг социалистическ дөрләнд дуудв.

ШОМОЛДАН Бавур.

25 ДЖИЛД

Очерк

Элет балгысна аль болов чиги захд гарад халәхлә, агьарт дүүдлж-гдәд, салыкн саатулгдсн суньгыгуд ирәдәд зогсджәх бахнас залгылдата, негиннь көбгьәд күцв чиги, цаагынась бас негнь торлзәд гарч ирәд, ут хаалгы татад, күүнд күцгьлгө одихана.

Эн суньгыгин бахнәс хотхр газрмуд, тегш тег, мөстә уул, ө-шугьу модд дәврәд мана өргн ори-нутгин аль болов чиги өнгит күрч залгылда кегьәд, өдртән кедү күн эврәннь төрл-төрскнләгьән, ах-дүүләгыән күүндг болх, әнүгәр дамдждк кедү оһна керг-үүл агчмин дунд күцлг болх...

Теднә күүндә таслшгон, аль газрин захас болов чиги күүндсн улс нег-негинәннь үг сән тодрхагыгар медхин төләд, әнүг халәдж-хархд цань уга ик оһг кергтә болна.

Нег ним чинртә Москва—Сталинград — Элиста — Сарпуль хоорид залгылда кеджәх гол магистраль халыгь өргн теегиг көндлнәгдн керчдк гарад, Садовое селәнд ирнә. Әнүг 9-ч номертә линейн-техническ участка гидж нерәднә.

Ямаран болов чиги көдләшиг кен күн болов чиги бәрәд келхә, түрүлдк, көдләжәх улсин оньгас болн ни-негнәс иштәгыәр күцнә. Терүт наснь туршарт эн көдләшт көдлн гидж үсн пәәдк йовх Михаил Алексеевич Кукс дегд сәәнәр меднә. Ха-

мдан көдләж баах улстагыан участка темдглад авчкад: кен альд оч көдләхән эртәсннь күүндәд авчкхана. Тингдк көдлсн көдамш бийседнь ик туста болна.

Үвлин сүл сар билә. Хавр талкн дилдк йовх замд, күчи уга нари толян өгч, газр джирнүлдсн бод-джагыад, дакад бүтигыүрәд, шүрүн салыкн үләдк, теегәр дурдидан альвәна. Терүнә хөһн хар үүлн бархызәд, галзурдж баах юмшигыгар, йиртмджин баәдлг бутадык, шуургьн шуурна. Тер цагт газр тенгыр хойр ниилдк, кеер йовх мал-хард чиги, күүнә кедж йовх көдләшт чиги хорлтан халдана. Нег ним аәмшг эн участкад болов.

Михаил Алексеевич хойр зун арвин дуунад баах участкиннь бахн, суньгыгудинь негиг чиги үдәл уга нүдәрн үзәд, гарарн бәрәд, сард нег эргәд йовдк халәна. Нег дакдк тер ут хаалгыас хәрдж ирәд амрад кевтв.

— Линий әвдрәк оч,— гидж сөбөнн өрәлин алдид гентки Элетәс заньг ирв. Участкин ахлач Михаил Алексеевич адгыдк орнаси босн, телефона трубк авад күүндж халәхәр седхлә, хәрү өгхш. Ода деерән альдн әвдрк гарсн медгдәд уга. Балковскд баах линейн-техническ көдләч Поздний Федор Кирилловичәр дамжулад, цуг участкасар залгылда кедж халәв. Удлго Садовое Целинн хойрнн хооридк линийд әвдрхә гар-

С а н э к л ц

Прикаспийск МРС (моторно-рыболовная станция) кесг джиләс нааран Ракушин селәна школд шөф болдж бааиә.

МРС-и коллектив тер цагаси ави, шөф гисн перидән күрч, мана школд сән дөһ өгчәнә. Тегәд чиги школд МРС хойр ницигыгү залгылдата бааиә.

Ленинск комсомолни 40-ч өһнд болн Алдр Октябрьск революция 41-ч джилә ирцүләд, МРС-и көдләшчир болн инженерн-техническ көдләчир мана школин библиотекд сургьүльчирт белг тидж 1.000 шаху оли зүсн урн үгин дөтр өгв.

Ода школин библиотек улм икдәд, бички умшачир «Мана шөфин белг» гилд темдгтә дөтрмүдиг йир дурдк, соньмедж умшчхана. Тер байрин омгар мана школин пионермүд Ленинск комсомолни 40-ч джилин өһнд нерәдсн дружинә цуглранг МРС-д оч. кев. Пионермүд МРС-и комсомольчирт ке-сәәхн зургудта альбом белгылв, эврәннь билг-әрдмән — би-дү үзүлдк, шүлгүд кеджк өгв. Тер тоотднь байрлад, МРС-и комсомольчир боли комсомолд уга багычуд Ракушин школин сургьүльчирт, шин бәр-гдәд дуустдажәх школин герин хаджуд физкультури площадк бийсиннь чилдәр кедж өгх болов. Тернь бичк-лүдт мартгыдгө байр болов.

Өдгә цагт мана Төрскнә күч-көлөсчир КПСС-и ХХI-ч хург уктдж, шундк йовх цагла, мана школин шөф — Прикаспийск МРС (директоринь үр Дорджиев У. Д.) джилә даалгывран давулдк күцәгыад, района Күндтә Доскд нерн өсөн бааиә.

С. БАДМА-ГАРЯЕВ.

Ракушин долан джилә школин шөф

сн ил медгв. Эн әвдркә ясар Балковскеас Ф. К. Поздний, Садовкаас Ф. А. Кукс гарцхав. Михаил Алексеевич шулун болдгар хувиан үмсдж авад теднә өһнәс гарв.

Нүд чичм харныгы, галзурсн салыкн күүнә хорма әрәд, өрчәр цокад баав ю-күнь медгдхш. Арвин тави дуунад йовсна хөһн, нег бахн хамхрен, наадк хойр-гурвн бахиснь дамджи-льдәд, суньгыгдан дүүдлжгдк, суньгыгудинь нег-негиләгыән орадден, орсн хур деернь мөстәдк одснь үзгдв. Удсн уга, хойр нөкдннь дахаци ирцхав.

— Федор Алексеевич, Федор Кириллович та хойр шулун болдгар шин пүкд малгыцхати, би бахнед суньгыгудинь залгынав,— гидж Михаил Алексеевич келв. Тер хойрннь тусльн эврәннь көдл-

КУРГАНСКО ОБЛА. Ть. Долматовск ра. она селәна элл-ахун «Заря» гилд артели яләс. КПСС-и ХХI-ч хург уктдж, государствд селәна эдлә-ахун продуци хулх зурагыан болзгаснь урд күцән. энд хурчиг тату болсн болычн 4300 гектар тәрәнәс гект р болгынас 16,5 центнер буудлн культур авб.

Ода эн артели колхозникуд хаврин тәрәнд белдвр кедж, тәрәнә эк белдәжәхәнә. ЗУРГТ: «Заря» гилг колхозд тәрәнд эк цевөлдк бөдләжкә, Зүн бийдн — артели агронорм А. М. Усолицев тәрәнд эк цеврәлж белдгьнд чинриг шүүдк халәлжәнә.

Фермин күцәнгыс

Приозери района «Сарпа» совхозин негдгч ферм совхоздан түрүн нүр-зәлдк, бод мал боли хөд өсклгьнә зурагыан күцәв.

Эн джил үвләнэгүд гарх 9 миньгьн 800 бод мал боли 18 миньгьн 900 хөн ясгдсн цевр хаша-хаацар теткдв. Малин баәрид худгуд бас белдгдв.

Коммунистическ партин ХХI-ч хург уктдж, эн фермин көдләчир сән чинртә 7 миньгьн тонн өве бөлдв, зурань — 6 миньгьн тонн баәсв, 560 тонн эрдн-шишән силос дарв.

Малин үвләнэгүр 4 миньгьн 500 тонн өсөн, малин 30 тонн концентрирован хот зөбдк белдгдв. Малин хотиг асхәд үрәштгон учрт малин баәрид рештакуд ясгдк тәвгдв.

Эн фермд цеврәлдв. Гер болгынд радио-приемник, шатр, дөбв бааиә.

Түрүн нүүрт йовх хөөч Леджинов Бадм эн джил 10,5 сарин эртдк нег чиги гару гаргылас хөн болгынас 5,9 килограмм ноос киргьдк авб,

бригадари 80 тонн өсө үвләнэгүр зөбдк овалв. Ах хөөч Н. Садахов эд джилд хөн болгынас 7,8 килограмм ноос авсн болхла, ирх 1959 джил хөн болгынас 8,5 килограмм ноос авч,

ори-нуттан орулдк өгхвди, — гидж эн хөөч келнә.

Эн фермд кесг механизатормуд бааиә. Үлгүрннь, зябк хәгылдк, хаврин тәрәнд гаар белдгьнд трактористир үр Ванькаев Ёгор, Курпалаев Николай одра кемджәгыән дагыгин 125 — 130 процент күргдк күцәнә.

Эн джил негдгч фермд 12 вни гермүд тосхгдв, әнүнд электростанц, бань, клуб боли библиотек бааиә. Көдләшисн сул цагла фермин күч-көлөсчир амрлг кедж газет, журналмуд умшхар библиотекд ирцхәнә.

Негдгч фермин коллектив социалистическ дөрләд делгүрәлдк, 4-ч фермин коллективиг дуудла. Тер дөрләнд 1-ч ферм дилвр бәрәд, цуг малан үвләс гару уга, сән чинә-тә гаргык болдж шин даалгывр авб.

В. Намышанский

мшән кецхәв. Бийннь бахн деер давшдг тахан зүүгьәд, бахнур давшв. Мөстен бахн ташр деернь галзурсн хурта салыкн бахнас салгыад шивчкк аәмшг үзүлв.

Михаил Алексеевич бахнас таг теверн, давша йовдк, әрә гидж суньгыгт күрәд, эвинь олдж әднән залгылв. Хөрн минутин дунд цаг зуур күүнджк баах залгылда кеккәд, бийсн шин бахнасан булад, тедидән төмрмүдинь батлдж хадв. Шидк бахнасан босхад диглсәнәннь хөһн, унсн бахнасан суньгыгудинь неджәдәр салгыдк авад, шин бахнастан залгыдк батлв...

Хавр өһгырәд, өдр улм утдв. Бас нег ним аюлта йовлд үзгдв. Зуни хулун, цунцк билә. Нег дакдк дордәр үзгәс салыкн көдләд, ард-ардасн тасрлсн үүлн тенгырт нүүцхав. Удсн уга, харлад, темән үүлн гарч, дарунь гал цәккәд, огьтргьгьын дун чаньгырад, хур орв.

— Чапаевин нөртә совхозин өөр линий тасрдж оч — гисн заньг минь эн саамла ирв. Михаил Алексеевич нөкдиртәгыән тудл уга күрч ирв. Суньгыгин кесг бахисг цәккльн цокад унгыачкн үзгдв. Гал цәккльгн, огьтргьгьун дун улм-улм чаньгырад, шүрүн салыкар орджах хур әднә кө-

дәмшт ик саалгт болод баав. Болн эн үзгджәх аәмшгин эвинь олдж дилләд, ягыад болов чиги линийән ясх төр бийсиннь өһн тәвб.

Арв гар дуунад бааен селәна бахнәс боли суньгыгуд авч ирәд, цаг давул уга линийән кедж дуусв. Кедү ним аәмштә йовдлмуд, кесг джилин эртдк көдләдк йовх 9-ч номертә участкин гардач Михаил Алексеевичд үзгдсн болх!.. То уга. Тер эврәннь ухарлыг эв-аргыарн ямаран болов чиги зовлыкыг дилл уга гардми биш. Тегәд чиги оли көдләчир дунд Михаил Алексеевич ик күндтә.

Залгылдана министерств әнүнә тоомсрта көдләшнин темдглад, кесг дакдк Күндлгьнә грамотар ачлад, сара джалвар мөрәлләд. Эн джил залгылдаиә көдләшнн үвлә белдвирг болзгаснь урд күцәгыад, өөрән бааен 8-ч номертә линейн-техническ участкад оч 80 дуунад линийннь ик-лждк, бригадари дөһ болцхав. Залгылдана министерствин комисс, Михаил Алексеевич гарджах 9-ч номертә линейн-техническ участкин «Йир сән» гисн темдгтагыәр үвлә эдлгьнд авб.

Михаил Алексеевичиг хөрн тави джил хооран, хамдан көдләж йовсн (Чилгьн 4-ч халхд).

Күч-көлсчнрин бичгт оньган өгхмн

Элст балгьсна баях олн-амтнэ тонь ддр ирвэс бсэд, теднэ культурнэ улм бдллэд олн-зүсн некврмүд тавцхана. Тер учрар 1958 джилн ийсн сарин дунд олн күч-көлсчнрэс 337 бичг боли эрлгн балгьсна күцэгч комитетд ордж ирв.

Кбдлэчнр, колхозникуд болн уулд церглэчнр эврэннэ бичгүдн ганцхн эврэ кергин тускар биш онц гардчнрин кбдлмшт баях дуту-дундсиг заадж, советск эдл-ахун, профсоюзн болн партийн организацин аппаратин уулдврннэ ясулх селвг чигн бгцхана.

Болв балгьсна күцэгч комитетд күч-көлсчнрэс ордж ирджэх бичгүд болн эрлгь халалгьнд ик дуту-дундта. Ягьад гихлэ, балгьсна күцэгч комитет болн энүнэ отделмүдин кбдлэчнр эн ик чинртэ тбриг күцц кергтэн авихахш. Энунд ирсн бичгүд болн эрлгьс цагларн халалгьхш. Тегэд Сарангов гидг күүнэс ирсн эрлгн хбрн долан хонгт, Шаповаловас ирсн эрлгн дбчн хонгтан халалгьдлю кевтв, Соколован, Баянован болн Алексееван илгэсн эрлгьнд ямаран эв-аргь халалгьснэ халалгьннэ балгьсна күцэгч комитет бгсн уга.

Балгьсна күцэгч комитет күч-көлсчнрин бичгүдт болн эрлгьнд хэрү бгхлэри оньган эс бгсн учрар, амтнэ нерусинь хаджилгьдг учр баянэ. Тегэд Столяров гидг күүнэ эрлгьнд хэрү бгхлэри, неринь хаджилгьд Складов гидж

бичэд илгэдж. Олн күч-көлсчнрэс ирсн бичгүдин то-дигинь авлгьна кбдлмш балгьсна күцэгч комитетд дегд сул. Тер учрар ирсн бичгүд геедрдг йовлд бас баянэ. Улгурлхд, Лиджиев гидг күүнэс ирсн эрлгн балгьсна күцэгч комитетд ирчкэд геедрдж оч.

Бичгүдт боли эрлгьнд хэрү бгхн тускар балгьсна күцэгч комитет шидвр гаргьна. Тер гаргьси шидврэн шуудж халалгьхш. Элст балгьсна медлд баях Ленинэ нертэ колхозин колхозниис Цыкалова болн Ларионова хойр бийслэн гермүд бэрлгьнд колхоз дбнэ болтха гидж балгьсна күцэгч комитетд эрлгь орулдж бгсн. Элд колхоз дбнэ болтха гидж балгьсна күцэгч комитет шидвр гаргьла. Тер шидвр гарад сар давж одв, ода күртл эн колхозникуд колхозас дбнэ авад уга.

Күч-көлсчнриг расписаняр орулдж авч күүндлгн дегд муугьар күцэгднэ. Ирсн улсла харгьлгьна цагнь брүн 9 часас авн асхн 6 час күртл. Эн кбдлмшин цагла күч-көлсчнр бийслэн цаг олж, чадгонь чигн баянэ. Тер учрар күч-көлсчнрлэ харгьдж күүндвр кедг цаган 6 часин хбдн бурдлахлэ сэн бол билэ.

Олн күч-көлсчнрин бичг болн эрлгь цаглан халалгьд хэрү бглгьн балгьсна күцэгч комитетин кбдлэчнр цааранднэ ясулхд эв-аргьан олх эбвтэ.

И. МАСЛОВ,

РТС-н кбдлэчнрин даалгьвр

КПСС-н XXI хург деер үр Н. С. Хрущевин кех докладин тезисмүдиг Приютненск районна колхозмүдин, совхозмүдин болн РТС-н күч-көлсчнр ик байртагьар тосдж, ик ханлт бргцхав.

Ода Приютненск РТС-н түрүн нүүрт йовх слесарь, ВЛКСМ-н член үр В. Мачнев колхозмүдин техникиг яслгьна кбдлмшин зураг 220—230 процент күүцанав гидж шинэс ббдм лаалгьвр авб. РТС-н эклц комсомольск организацин сеглэтр

үр И. П. Горбачев шинэс авсн цуг производственн даалгьвран 160—180 процент күргдж күцэхмн гидж РТС-н цуг комсомольчнриг боли союзн биш багычудиг дуудв.

РТС-н кбдлэчнр колхозмүдин трактормүдиг боли селанэ эдл-ахун техниксн яслгьна кбдлмшинг 1959 джилн мартин нег шин күртл күүцднэ дуухар социалистическ даалгьвр авб.

В. ЛЕНКОВ.

25 джилд

(Чилгнэ, Эклцнэ 3-ч халхд). Улень Миша гидж дуудг баясн. 1933 джилн сентябрь сард баахн йовун Миша, Элст балгьсна линейн-техническ узелин кбдлэчэр ордж кбдлв. Кбдлмштэн шулун-дулун, эвтэ Мишаг цугтан таасдг билэ. Тави сар эиүндэн кбдлснэ хбдн, Куксиг курст илгав.

Миша цань уга ик байртагьар терүнд оч сурв. Миша «сэн» гисн темдгтэгьар курсан чилэдж ирд, электромоггерар кбдлв.

Советин йоста нилчэр хальмг бргг теегэр амтнэ баянэ-джиргьл делгрд улмар ясад йовна. Элст — Сталинград хоорнд түрүн болдж телефон-телеграфин залгьлда кех болдж гарв. Тийгхд Михаил Алексеевич Куксиг терүнд прорабар батлв.

Эн ликийн гурви сарин дунд кедж дуух даалгьврта билэ. Кбдлмш гииги биш, болв Михаил Алексеевич ямаран күчр харгьв чигн оньдинд күцвргэ гардм. Тегэд чиги даалгьвран күцэдж, кбдлмшн болзгтнэ дуусв. Эн ликийн 9-ч номертэ

Германск Демократическ Республикд олн-амтнэ эдл-ахун аньгд хамгин шинэс делгьлт авчхн гражданск авиац хурдар селж йовна Гурви джил хооран Дрезденэ дбр тосхгдсн авиационн заводт Ил-14* гидг самслетс кегалж гарна. Немецк специалистир ухалж гаргьсн турбореактивн пассажирск самолет эн заводт шиджлгьд жана. ЗУР7Т: турбореактивн пассажирск 152* гидг самолет.

Цейлонск правительствин экономическ шин программ

КОЛОМБО. (ТАСС). Цейлона промышленностин министерств, национальн шин промышленни предприятие тосхх боли ода баях предприятиесин зярминь икдүлхин туск программ диглдж гаргьв.

Эн программ 3—4 джилд күцэгдхэр темдггдд жана. Программар — арви ик тосхлт кегдхмн, теднэ тоод, прокатин, булгьарин боли шикрин заводмуд, текстильн фабрикс, титана руда — илменит гаргьдг предприятие тосхгдхмн. Эн программиг күцэлгьнд 150 ша-

ху сай руппий (мөнбгнэ то) гаргьдхар темдггдд жана.

Промышленностин министерств, ТАСС-н корреспондентд заныгьлээр болхла, тер тосхлт-син зярмнэ, экономическ болн техническ дбнэ боллцагьна тускар кегдсн Советск-Цейлонск збвчлгьнэ ул деер, Советск Союзин дбнэгтэгьар, бас тер мет Китдин Олн-амтнэ Республикин боли Чехословакин дбнэгтэгьар кегдхмндж. Цейлонск правительствин экономическ шин программ күцэлгьнд орлх советск баг специалистир Цейлонд ирчкн баянэ.

Америкин цергүд газ олзлсна уршг

БЕРЛИН. (ТАСС). Одахн западногерманск Кузеля гидг балгьсна өөр (Рейнланд-Пфальц газр) амтн гүрэр химическ газд хордцхав. Балгьсна уульнид, газа, ухагьан алдад унси кесг улс цуглулдж авгдвчудиг дуудв.

линейн-техническ участок гидж нерэв. Энүг кегьад дуусна хбдн, Михаил Алексеевич эн участкин ахлачд батлгдв. Тер цагас авн кесг джилмүд давб. Михаил Алексеевич Кукс эврэннэ даадж авсн участкан ода күртл оньдин сагар мана.

Шидрхи Хальмг республикин залгьлдана аньгсннэ кбдлэчнр боли церглэчнр цугласн, ик байрта хур болв. Михаил Алексеевич Кукс залгьлдана кбдлмшт ордж кбдлэд 25 джил болсн эн хург деер темдггдв. Энүнд Михаил Алексеевичиг Күүндлгьнэ грамотар ачлад, костюмин эдэр мбрэлв. Ур Кукс ик ханлтан бргдж, цааранднэ энүнэсн саянэр кбдлдж, дорас бсдж йовх багычудт медрлэн заадж, Тбрескн оринутгтан коммунизм тосхлгьнд, баясн чидлэн цугтнэ бгнэв, — гидж иткүлв.

ЗЛЫДАН Эрдн.

Омана төвкүн баях амтсүр англихн зертэ-зевтэ дэврлгь келгьн

ДАМАСК. (ТАСС). Дамаскд баях. Омана имамин элч, Омана баядлин тускар барин элч-нрт герчлгь кев. Тер герчлгьнд, сүл тавн хонгин эргцд Англин авиац, Омана кели-амтннн сулдхврнн чидлмүд багльсн Джебель Аль-Ахдар районур боли терүнд ббрхи баях, амтн баях пунктсур халалгь уга дэврлгь келж бомбардировать кеснэ келгьд жана.

Бомбардировкин ашд 10 селан уга кедж күүчгдэд, хара баях ик олн амтн алгддж, шатагддж.

Омана кели-амтннн сулдхврнн чидлмүд, англин авиац сүл дэврлгь кесн саамла. Низва балгьсна өөр, хортна нег самолет хадж хамхлдж. Омана патриотнр британск салдсмүд хойрин хоорнд болсн даялдэн. Англин 8 салде алгдад, 7 салде шавтагддж.

Адена районд Англин цергүд баглрлгьн

КАИР. (ТАСС). Англэ Адена районд тосхсн даянэ баз арабск ори-нутгудин аямшг уга баялгьнд збвэр сүрдэлгь үзүлджана гидж «Аш-шааб» газет соньсхджана. Эн районд баглгдсн Англин цергин тонь 20 мингьг шаху күн күрчана гидж газет заадж бичд жана. Эн ормур бронемашинд, ракетн установка, реактивн самолет боли күнд товмуд авч иргд жана. Йеменэ ковэгьар, Улан тенгьст Англин даянэ 16 керм даньгин йовлдад баянэ хана.

Редаторин дарун Б. Б. Дорджиев.

СССР-ин ОЛН АМТНЭ ЭДЛ АХУГ БСДЖ БРГДЖЛХД ХОРШУЛГЬНА КАССД ТАВСН МОНЬГН ДОНЬ БОЛНА

Олн амтнэ, мөнбгнэ олзтагьар боли эвтэгьар хадгьлахдн, үнтэ сэн блг-эд хулддж авхн төлэ, курортд одхн төлэ боли нань чигн кергт мөнбгнэ хоршулхдн күч-көлснэ государственн хоршулгьна кассэ эв-аргь бгнэ.

Кен чигн күн хоршулгьна кассэ мөнбгнэ тавдч чадхмн. Кедү болв чиги мөнбг хоршулгьна кассэ хадгьлдж болхмн.

Дурта цагтан авч болх, болзтагьар чиги, шүүврнн чиги, үгцэд чиги боли текуч счетд чиги тавх мөнбг хоршулгьна кассэ авдмн. Мөнбг тавьч күн дурта цагтан тавч мөнбгнэ немдж чиги, терүгнэ нег хоршулгьна кассэс оньгдан кассур чиги гаргьдж, тавч мөнбгнэ цугтнэ эс гидж зярминь чиги, күүнд даалгьвр-иткл чиги бгч, кен чиги күүнд эс гидж организацид чиги герэсидж чадхмн.

Хоршулгьна кассэ мөнбг тавсн улсэд тавсн мөнбгнэнь ору гидж процент эс гидж шүүвр бгддмн.

Хоршулгьна кассэ иткэд хадгьлулсн мөнбгнэ боли үнтэ блг-эд хадгьлгьнэ СССР-н Правительствэ ялын дээдмн.

ХОРШУЛГЬНА КАССД МОНЬГН ХАДГЬЛТН!
Хальмг АССР-н нүч-көлснэ Государственн хоршулгьна нассин боли госнредитин управлень.